

Хрыстос, уваскрэслы ў Гародні

У гэтыя дні каталікі ўжо вітаюць адзін аднаго воклічам "Хрыстос уваскросі!", а праваслаўныя яшчэ рыхтуюцца яго пачуць. І навіта ў велікодны час на ўсходзе Гродна амаль незаўважна для арт-супольнасці прайшоў папраўдзе ўнікальны для Беларусі праект на межы рэлігіі і contemporary art. Мала таго, што ў храме былі выстаўленыя творы сучаснага жывапісу — яны яшчэ і выкарыстоўваліся ў якасці абразоў! Прычым у самы драматычны перыяд літургічнага года — у Вялікі чацвер і Вялікую пятніцу, дні Тайнай вячэры і Пакутаў Гасподніх.

Ілья СВІРЫН /
Фота Сяргея ГРЫНЕВІЧА

Вядомы гродзенскі мастак Сяргей Грыневіч пісаў гэтыя карціны "для сябе", ні пра якія культывыя мэты не задумваўся. Але святары парафіі Найсвяцейшага Адкупіцеля прапанавалі размясціць іх у сваім касцэле сучаснай архітэктуры.

— Мне паведамілі, што за велікодны перыяд храм наведала каля пяці тысяч чалавек, — распаўеў мастак. — Як вы самі разумееце, гэта значна больш, чым колькасць гледачоў звычайнай выставы.

Самас цікавае, што прыгожая ініцыятыва займела прыгожы працяг. Павіншаваць са святам сваіх братоў у Хрысце ў касцёл прыйшлі праваслаўныя святары. Ubачыўшы карціны, яны тут жа прапанавалі выставіць іх у маі ў душпастырскім цэнтры пры Свята-Пароўскім кафедральным саборы.

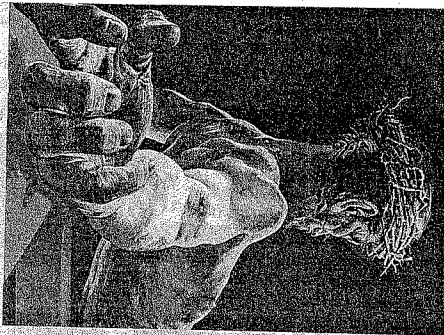
А ўжо ў Вялікі чацвер адзін з твораў "браў удзел" у набажэнстве ў размешчаным на тэрыторыі абласной бальніцы храме свяціцеля Лукі, архіепіскапа Сімферопальскага і Крымскага, якое праводзіў прагаіерэй Аляксандр Хомбак.

— Вядома ж, мяне гэта ўзрадавала. Пудоўна, што мае мастацтва спрыяе экуменічнаму дыялогу, — адзначыў Сяргей Грыневіч.

Заканчэнне — на старонцы 7.

Хрыстос, уваскрэслы ў Гародні

(Заканчэнне.
Пачатак на старонцы 1.)

Па словах Сяргея Грыневіча, пачалося усё яшчэ гадоў шэсць таму, калі мастак — як і многія яго вялікія папярэднікі — зацікавіўся тэмай Страсцей Хрыстовых.

— Я саманазейна вырашыў, хаця тэма для сусветнага жывапісу і “вечная”, яшчэ не усё ў ёй сказана, — апавядае ён. — Зразумела, нават думак пра тое, што мае творы будзь знаходзіцца ў храме, тады не ўзнікала. Пагатоў, гэта не сакральнае мастацтва як такое, а проста ўзор сучаснага жывапісу. Мне было цікава самому пе-

раасэнсаваць традыцыйны сюжэт. Так з’явіўся трыціх з’укрываваным Хрыстом, “Шета”, а потым і мая версія “Тайнай вясцеры” — у вялікім фармаце, які я вельмі люблю. Некалі пры нагодзе паказваў яе аднаму святару ў Санкт-Пецярбургу, але яго водгук не быў ухвальным: усё ж, мае візуальнае ўвасабленне вядомага сюжэту дала кае ад кананічнага.

А вось клір у Гродне гэтымі маімі творамі зацікавіўся. Пару гадоў таму прыходзілі да мяне ў майстэрню прываслаўныя святары, потым і ксінды. Разважалі, што з гэтым рабіць — ці варта такія творы ўключыць у царкоўны кантэкст.

Не так даўно ў касцёле рэ-дэмпарыстаў у Дзевятоўцы

з’явіўся новы вікарый — ай-цец Юзаф Гэнза, чалавек вельмі прагрэсіўных поглядаў. Знаёмыя парафіяне прывялі яго да мяне ў майстэрню. Ён убачыў гэтыя творы і адразу сказаў: гэта мае, трэба рабіць. Што прыемна адзначыць, усё арганізаваныя клопаты парафія ўзяла на сябе. Прыехалі, загрузілі... “Тайную вясцэру”, якая да-

сюль ніколі не пакідала прасторы маймі майстэрні (многія карціны ў мяне разыходзяцца, але гэтыя я трымаю пры сабе: не хочацца з імі развітвацца) вывезці было вельмі складана: чатырохметровай даўжынні халціна ледзь пралезла ў дзвярны праём.

Экспазіцыю — ці, дакладней, інсталіцыю —

таксама рабілі вернікі, цікава пагуляўшыся з чырвонымі драпіроўкамі. Я ў гэты час наогул мусіў ад’ехаць за мяжу і вярнуўся ў Гродна толькі ў Вялікі чацвер. На наступны дзень мне патэлефанавалі і ска-залі абавязкова прыйсці на вечаровую службу, прысвечаную Страсцям Хры-стовым.

Я адстаю яе поўнашпа, назіраючы за тым, што адбываецца. Поўны касцёл — нельга пад тысяччу чалавек. Людзі рознага веку, шмат дзяцты, моладзі. Шпільня, засяроджанасць.

Што найбольш уразіла, дык гэта казанне ксінды Юзафа. Ён вельмі грунтоўна раставіў пра тое, як велікоднай тэматыка прадстаўлена ў мастацтве — у музыцы, літаратуры, жывапісе. Урэшце, святар прывёў у прыклад і мае творы.

Перад слухобай у сакры-тэй мяне далкатна запыталі, ці можна прыпадаць у казанні мае імя. Я пагадаўся, але напрасіў, каб мяне не выклікалі — бо гэта ж не вернісаж. І сапраўды, казанне вельмі адрознівалася ад звычайных для нас дзясурных мастацтвазнаўчых прамоў. Многіх яно ажно на слязу прабывала.

Ужо на наступны дзень пайшлі пагалоскі. У сацыяльных сетках да мяне сталі “трукатца” парафіяне. Шмат атрымаў я падзякаў. І вельмі рады, што такое па-разуменне паміж рэлігіяй і сучасным мастацтвам адбы-лося.

К